

# Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

## PROGRAM KOŁA SZKOLNEGO TPL ZESPÓŁ SZKÓŁ W LUBIĘCINIE

*Opracowała: Alina Dżugała*

*Lider Koła Szkolnego TPL przy Zespole Szkół w Lubięcinie.*

***„Musimy nauczyć się dbać o środowisko,  
w którym mamy żyć.  
Chodzi tylko o to, czy nauczymy się tego na czas”***

### **I. Założenia programu.**

Edukacja przyrodnicza jest ważnym elementem w edukacji dziecka, szczególnie propagowanie treści ekologicznych dotyczących ochrony naturalnego środowiska. Przybliżając relacje panujące w środowisku i towarzyszące im zagrożenia sugerujemy dzieciom styl życia i kształtujemy pozytywną postawę emocjonalną nie tylko wobec środowiska, ale również wobec drugiego człowieka.

Jedną z atrakcyjnych form pracy będą zajęcia terenowe w lesie prowadzone przez specjalistów, którzy o lesie wiedzą najwięcej, czyli pracowników Nadleśnictwa. Dziecko poprzez kontakt z przyrodą, doznaje wielu przeżyć emocjonalnych, których nie dostarczy lekcja w klasie. Ukierunkowanie obserwacji uczniów na konkretne zdarzenia z powoduje, że będą zauważone, wzbudzą ciekawość dziecka do samodzielnego poszukiwania wiadomości. Zajęcia warsztatowe w klasie z wykorzystaniem ciekawych pomocy dydaktycznych o tematyce leśnej będą dostarczać wiadomości, bawić i zachęcać do rodzinnego spędzania czasu na leśnych ścieżkach edukacyjnych.

Program edukacji przyrodniczo - leśnej w trakcie pracy może ulegać zmianie, dostosowywać się do potrzeb dzieci i ich zainteresowań. Większość zajęć odbędzie się w szkole po lekcjach, często z podziałem uczniów na grupy wiekowe. Przewidziany duży wachlarz wycieczek i zajęć terenowych będzie jego główną atrakcją podczas planowanych zajęć szkolnych przynajmniej dwa do trzech razy w semestrze.

# Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

## II. Cele programu

### 1. Cel ogólny:

- ✓ uwrażliwienie dzieci na problemy środowiska.

### 2. Cele szczegółowe:

- ✓ zainteresowanie dzieci lasem, jego różnorodnością i pięknem;
- ✓ poznanie budowy lasu i różnorodności gatunkowej jego mieszkańców;
- ✓ rozumienie zależności panujących w lesie;
- ✓ kształtowanie właściwych zachowań w lesie;
- ✓ rozumienie i unikanie zagrożeń związanych z pobytem w lesie;
- ✓ propagowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywność w terenie na edukacyjnych ścieżkach leśnych;
- ✓ wyrabianie u dzieci współodpowiedzialności za stan środowiska;
- ✓ poznanie sposobów ochrony przyrody na terenach leśnych i czynny udział w ich ochronie;
- ✓ rozwijanie zainteresowań dzieci, budzenie pasji do czynnego poznawania ekosystemów leśnych.

## III. Treści kształcenia – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ✓ obserwuje i nazywa typowe organizmy lasu;
- ✓ opisuje przystosowania budowy zewnętrznej i czynności życiowych organizmów lądowych do środowiska życia, na przykładach obserwowanych organizmów w lesie;
- ✓ wskazuje organizmy samożywne i cudzożywne oraz podaje podstawowe różnice w sposobie ich odżywiania się;
- ✓ przedstawia proste zależności pokarmowe zachodzące między organizmami lądowymi, posługując się modelem lub schematem;
- ✓ rozpoznaje i nazywa warstwy lasu, charakteryzuje panujące w nich warunki abiotyczne;
- ✓ prowadzi obserwacje i proste doświadczenia wykazujące zanieczyszczenie najbliższego otoczenia (powietrza, wody, gleby);
- ✓ wyjaśnia wpływ codziennych zachowań w domu, w szkole, w miejscu zabawy na stan środowiska;

## Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

- ✓ proponuje działania sprzyjające środowisku przyrodniczemu;
- ✓ podaje przykłady miejsc w najbliższym otoczeniu, w których zaszły korzystne i niekorzystne zmiany pod wpływem działalności człowieka;
- ✓ podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu środowiska na zdrowie człowieka.

### 2. Zadania Szkoły

1. Umożliwianie prowadzenia obserwacji środowiska w najbliższej okolicy na terenie Nadleśnictwa Sława Śląska
2. Umożliwianie prowadzenia obserwacji zjawisk przyrodniczych.
3. Pobudzanie wrażliwości uczniów na piękno świata.
4. Kształtowanie postawy szacunku do zwierząt i przyrody oraz odpowiedzialności za ich stan.

### 3. Metody i formy pracy

- ✓ warsztaty w klasie;
- ✓ zajęcia terenowe na terenach leśnych Nadleśnictwa Sława Śląska;
- ✓ ścieżki edukacyjno – leśne;
- ✓ spotkania z pracownikami Nadleśnictwa Sława Śląska w szkole;
- ✓ wycieczki do lasu w okolicy szkoły;
- ✓ udział w akcjach ochrony ekosystemów leśnych;
- ✓ konkursy plastyczne;
- ✓ gry i zabawy edukacyjne o tematyce przyrodniczo – leśnej;
- ✓ wykonywanie gazetek ściennych;
- ✓ wystawy prac;
- ✓ prezentacje multimedialne;
- ✓ poszukiwanie wiadomości w Internecie;
- ✓ programy multimedialne;
- ✓ obserwacje za pomocą przyrządów optycznych: lupy, lornetki, binokularu i mikroskopu;
- ✓ prowadzenie doświadczeń i obserwacji,
- ✓ wykonywanie zielników drzew iglastych i liściastych;

# Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

- ✓ plakaty;
- ✓ pokaz naukowy.

## 4. Osiągnięcia

1. Wiedza na temat budowy lasu i warunków panujących w lesie.
2. Celowe obserwowanie przyrodniczych składników środowiska leśnego za pomocą przyrządów optycznych.
3. Dostrzeganie walorów przyrodniczych najbliższej okolicy, znajomość prawnie chronionych obszarów przyrodniczych na terenach leśnych Nadleśnictwa Sława Śląska.
4. Rozpoznawanie z wykorzystaniem atlasów i prostych kluczy, pospolitych gatunków roślin, grzybów i zwierząt leśnych.
5. Właściwe zachowanie podczas zajęć terenowych w lesie.

## 5. Ewaluacja

- ✓ udział uczniów w zajęciach terenowych na polanie rekreacyjnej „Świątobór”;
- ✓ obserwacje krajobrazu Pojezierza Sławskiego z wieży widokowej „Joanna” oraz z platformy widokowej „Ptasi Raj”;
- ✓ zajęcia warsztatowe w Rezerwacie Święte;
- ✓ zajęcia w multimedialnym punkcie Nadleśnictwa w Sławie;
- ✓ udział w ścieżce edukacyjno – leśnej „Lekcja biologii inaczej”;
- ✓ prace uczniów – makiety, plakaty, gazetki, prezentacje multimedialne, zielniki;
- ✓ udział w akcjach sprzątania lasu;
- ✓ udział i organizacja konkursów o tematyce leśnej.

## 6. Zadania do realizacji wynikające z szkolnego programu edukacji przyrodniczo – leśnej.

- **Windą przez las, czyli piętrowość roślin w lesie.**

Budowa lasu – piętra roślinności i warunki klimatyczne w każdej warstwie.

## Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Szczątki roślin w ściółce.

Mierzenie wysokości i grubości drzew, rozpoznawanie wieku drzewa.

Różnorodność gatunkowa runa leśnego.

Budowa grzybów i zasady ich zbierania.

Rodzaje lasów.

Fazy rozwoju drzewostanu.

Rola martwych drzew w lesie.

Znaczenie lasu dla człowieka i przyrody.

Cztery pory roku, a zmiany w ekosystemie leśnym.

### ➤ **Kto kogo zjada w lesie?**

Obyczaje zwierzyny leśnej.

Słownik terminologii łowieckiej na temat zwierząt.

Struktura troficzna lasu.

Zagrożenia związane z przebywaniem w lesie.

Domy zwierząt leśnych.

Ślady i tropy zwierząt leśnych.

Dokarmianie zwierząt zimą.

### ➤ **Leśna flora i fauna**

## Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Pospolite gatunki roślin, grzybów i zwierząt;

Owady społeczne w lesie i szkodniki.

Rośliny lecznicze i trujące w lesie;

Gatunki drzew liściastych i iglastych.

Jadalne i trujące krzewy podszytu.

### ➤ **Form ochrony przyrody w lasach.**

Rezerваты i pomniki przyrody najbliższej okolicy.

Instrukcja obsługi rezerwatu przyrodniczego.

Użytki ekologiczne.

Natura 2000.

Chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt

Skutki wypalania traw.

Skutki działalności bobrów w środowisku.

Akcja „Sprzątanie Świata” w ekosystemach leśnych.

Ochrona mrowisk i znaczenie mrówek dla lasu

### ➤ **Zadania leśników w ramach gospodarki leśnej:**

Uprawa lasów.

Ochrona lasów,

Użytkowanie lasu i zarządzanie lasu.

Praca leśników.

## Program Edukacji Przyrodniczo - Leśnej

Promocja siedlisk leśnych.

Edukacja dzieci i młodzieży.

➤ **Promowanie właściwych zachowań podczas zabaw i przebywania w lesie.**

Zasady zachowania w lesie.

Promocja czynnego wypoczynku na ścieżkach edukacyjnych Nadleśnictwa Sława Śląska.